

Ressurser for gudstjeneste i NLM

Vedtatt av NLMs hovedstyre, desember 2019

Innhold

Innhold	1
Innledning	3
Ressurser for gudstjenesten	4
1.0 Samling	4
1.1 Velkomsthilsen	4
1.2 Åpningsord og bønn	4
1.3 Syndsbekjennelse	5
1.4 Bønn om miskunn	6
1.5 Lovprisning	6
0 Dåp	7
2.0 Ordet	8
2.1 Skriftlesningen	8
2.2 Trosbekjennelse	8
2.3 Tale	9
3.0 Respons	10
3.1 Misjonsinformasjon	10
3.2 Kunngjøringer	10
3.3 Takkoffer	10
3.4 Forbønn	10
4.0 Nattverd	12
4.1 Innledende takk og lovprisning	12
4.2 Innstiftelsesord	13
4.3 Herrens bønn	13
4.4 Nattverdsmåltidet	13
4.5. Tilsigelse etter nattverdsmåltidet	14
4.6. Takkebønn for nattverden	14
4.7 Vitnesbyrd	14
5.0 Sendelse	15
5.1 Velsignelsen	15
5.2 Utsendelse	15
Dåp	16
0.1 Dåp av barn	16

0.1.1 Velkomsthilsen	16
0.1.2 Skriftlesning	16
0.1.3 Forsakelsen og troen	16
0.1.4 Dåpshandlingen	17
0.1.5 Lovprisning og bønn	18
0.1.6 Et hellig ansvar	18
Gudstjenesten forsetter med 2.0 Ordet	18
0.2 Dåp av eldre barn, ungdom og voksne	19
0.2.1 Velkomsthilsen	19
0.2.2 Skriftlesning	19
0.2.3 Forsakelsen og troen	19
0.2.4 Dåpshandlingen	20
0.2.5 Lovprisning og bønn	20
0.2.6 Et hellig ansvar	21
Gudstjenesten forsetter med 2.0 Ordet	21

Innledning

Utviklingen i Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) hvor stadig flere forsamlinger er menigheter – og gjennomfører både dåp og nattverd – gjør at behovet for et ressursdokument for gudstjenesten har meldt seg. Flere har også etterspurt en revisjon av de gjeldende ordningene for dåp og nattverd som NLM utarbeidet for noen år tilbake (den gang sammen med Indremisjonsforbundet (ImF) og Normisjon).

La oss oppsummere noen viktige punkter som ligger til grunn for dette ressursdokumentet og bruken av det i NLM:

1. I NLMs tradisjon med en fri møteform vil vi understreke at hver møteleder/forsamling/menighet må ha stor frihet til å velge hva og hvordan en vil ta i bruk av de forskjellige leddene, også formuleringsmåter. Dokumentet er derfor ment som en ressurs, og flere steder presenterer vi også ulike alternativer å velge mellom – og i tillegg er det selvsagt mulig å formulere seg fritt.
2. Vi vil oppfordre til at det gis god plass til skriftlesning og forkynnelse, og at det legges til rette for bredde i tekstvalgene og tema i forkynnelsen. Vi ser det også som naturlig at høytidene – samt kirkeårets ulike faser – blir synliggjort.
3. Formuleringene i dette ressursdokumentet bygger på Bibelen og samsvarer med de lutherske bekjennelsesskriftene. Vi har lagt vekt på å bruke Bibelens egne formuleringer og å vise respekt for bibelsk funderte tradisjoner.
4. De ulike leddene i den kristne gudstjeneste har synagogens gudstjeneste (som Jesus deltok i) som forbilde. Derfra har vi hentet leddene lovprisning, forbønn, syndsbekjennelse, skriftlesning og tale, og den aronittiske/trinitariske velsignelsen. Ordet «gudstjeneste» (leiturgia) sikter til at Gud betjener oss med nådemidlene, og vi tjener ham i bønn, lovprisning og offer.
5. Menighetens samling er hele forsamlingens/menighetens gudstjeneste, der nådegavene og det allmenne prestedømme utfoldes. I en gudstjeneste er det flere roller: Noen må lede, noen er skriftlesere, noen forkynner, noen leder sangen, noen leder forbønn, noen leder nattverden og kanskje noen har et vitnesbyrd. Den som leder gudstjenesten, må være en som har tillit i forsamlingen/menigheten. Når det brukes «L»– henvises det til den som leder – uansett hvilken rolle i gudstjenesten det gjelder.
6. Vi oppfordrer til at det lokalt undervises om dette ressursdokumentet, samt historien til og begrunnelsen for leddene. Det gjelder særlig de som blir satt til å lede gudstjenesten. Utviklingen i Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) hvor stadig flere forsamlinger er menigheter med alle kasualia gjør at vi ser behovet for å utarbeide et ressursdokument for gudstjenesten. Når forsamlingen kommer sammen er en ressurs nyttig for både å ivareta bredden som vi finner i Guds ord om når Guds folk kommer sammen, og for å lede på en trygg måte.

Ressurser for gudstjenesten

1.0 Samling

Gudstjenesten kan innledes med et musikkstykke, en sang eller med en invitasjon til stillhet og personlig forberedelse. En sang i samlingsleddet kan fokusere på et møte med den treenige Gud og dagens tema.

I samlingsleddet er det dessuten fint med en velkomsthilsen og kort informasjon om dagens gudstjeneste, gjerne om dagens tekster, tema og plass i kirkeåret. Det kan også være plass til en kort bønn.

I denne delen av gudstjenesten bringer vi frem for Gud våre synder, våre bekymringer og vår lovprisning. Vi får høre løftesordet om tilgivelse for våre synder, vi kan tro at Gud hører våre bekymringer og bønn om hjelp, og i takknemlighet over at Gud tilgir og hjelper oss, lovpriser vi ham.

1.1 Velkomsthilsen

Velkomsthilsenen kan være en allmenn hilsen. Det er også naturlig å velge en hilsen fra Bibelen. Den kan plasseres før eller etter en eventuell inngangssang:

L: Kjære menighet / venner/ forsamling

For eksempel A:

L: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

2 Kor 1,2

Velkommen til gudstjeneste.

Eller B:

L: Velkommen til gudstjeneste.

Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle!

2 Kor 13,13

Alternativt kan en velge en kortere hilsen, for eksempel: «I Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn, velkommen til gudstjeneste» eller «Velkommen til gudstjeneste i Jesu navn.»

1.2 Åpningsord og bønn

I samlingsdelen kan den som leder, si noe om dagens gudstjeneste, om dagens tekst, tema og plassering i kirkeåret.

Dersom det er ønskelig, kan noen i forsamlingen spørres om å si noen ord til åpning.

Det kan videre bes en kort bønn (samlingsbønn) for dagen og gudstjenesten. Det er naturlig å be for gudstjenesten, søndagsskolen, for de som skal forkynne Guds ord, for øvrige deltakere og tilhørere. Bønnen kan være fri eller kombineres med en fast bønn, eksempelvis den tradisjonelle klokkerbønnen.

1.3 Syndsbekjennelse

Syndsbekjennelsen gir forsamlingen/menigheten og den enkelte anledning til å komme til Gud og legge av det som tynger samvittigheten. Siden syndsbekjennelsen er plassert tidlig i gudstjenesten, får den enkelte anledning til å legge av det som tynger før en går videre. Leddet kan alternativt plasseres etter talen i responsdelen, gjerne før forbønnen.

Syndsbekjennelsen kan være formet som en allmenn bekjennelse som fellesskapet fremsier, eller den kan være den enkeltes stille bønn. Den kan også være en kombinasjon.

Innledning:

For eksempel A:

L: La oss vende oss til Gud og bekjenne våre synder:

Eller B:

L: La oss bøye oss for Gud og i stillhet legge fram for ham det som ligger oss på hjertet:

Stillhet

Bekjennelse:

L: La oss i fellesskap be Gud om tilgivelse.

Enten A:

A: Hellige Gud, himmelske Far.
Se i nåde til meg, syndige menneske, som har krenket deg med tanker, ord og gjerninger, ved unnlattelse og forsømmelser, og kjenner lysten til det onde i mitt hjerte.
For Jesu Kristi skyld, ha langmodighet med meg.
Tilgi meg alle mine synder, og gi meg å frykte og elske deg alene.

Eller B:

A: Gud, vær meg nådig i din kjærlighet.
Tilgi meg min synd for Jesu Kristi skyld.
Skap i meg et rent hjerte, og gi meg kraft til et nytt liv ved din hellige ånd.

Syndstilgivelse:

Løftesordet som formidler Guds tilgivelse til den som tror, følger straks etter syndsbejennelsen.

Enten A:

L: Guds ord sier:

Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rensar oss for all urett.

1 Joh 1,9

Eller C:

L: Guds ord sier:

Han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet.

Jes 53,5

Eller B:

L: Guds ord sier:

Dersom vi vandrer i lyset, slik han selv er i lyset, da har vi fellesskap med hverandre, og blodet fra Jesus, hans Sønn, rensar oss for all synd.

1 Joh 1,7

Eller D:

L: Guds ord sier:

Jesus Kristus, Den rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens.

1 Joh 2,1b–2

1.4 Bønn om miskunn

Bønneropet om miskunn har sin bakgrunn i Jesu offentlige virke, se for eksempel Matt 20,29–34. Mennesker i nød ropte til Gud om hjelp. Leddet er et bønnerop om at Gud må gripe inn og hjelpe oss når vi opplever at hverdagen er vanskelig.

Leddet kan formuleres som en generell bønn om Guds ledelse og hjelp, gjerne som en fri bønn, eller det kan benyttes en Kyrie-sang. Leddet kan også utformes i nær tilknytning til neste ledd, f.eks. ved en sang eller bønn som inkluderer både rop om hjelp og lovprisning for hjelpen Gud gir.

Dersom en ikke har bønn for dagen i samlingsdelen, kan en inkludere en slik bønn etter «Lovprisningen».

1.5 Lovprisning

Lovprisningen (Gloria) har sin bakgrunn i englenes sang den første julenatt, Luk 2,14. I lovprisningen samstemmer vi med Guds engler i vår tilbedelse.

Leddet kan være en fast bønn eller en lovsang eller flere i den stilart forsamlingen måtte ønske.

0 Dåp

Når det er dåp, kommer dåpen her i gudstjenesten. Da vil noen av leddene knyttes til dåpen og ikke der de står oppført i ordinære gudstjenester. Dette gjelder først og fremst trosbekjennelsen, som ved dåp innledes med «forsakelsen». «Vår Far» er en del av dåpsliturgien på gudstjenester uten nattverd. Det synges gjerne en dåpssalme før og etter dåpen.

Begrunnelsen for å plassere dåpen her, er at nå er synden bekjent, Gud er påkalt som den som gir miskunn, og Gud lovprises. Forutsetningene for dåpen (troen) foreligger. Så bekjennes forsakelsen og troen, og på denne bekjennelsen finner dåpen sted.

Familie og menighet bærer barnet i tro til Gud i dåpen.

En praktisk begrunnelse for å plassere dåpen her er at da kan også barn og voksne som skal på søndagsskole være til stede under dåpen.

[0.1 Dåp av barn](#)

[0.2 Dåp av eldre barn ungdom og voksne](#)

2.0 Ordet

Ordets del i gudstjenesten er lesning fra Bibelen og forkynnelsen av Guds ord. Sangvalg i denne delen av gudstjenesten vil normalt ta utgangspunkt i dagens tekst og tema.

2.1 Skriftlesningen

Her kan en involvere både barn og voksne. Noen forsamlinger/menigheter praktiserer også veksellesning mellom leder og forsamling/menighet. Normalt vil en bruke søndagens bibeltekster. Men her er det rom for ulike løsninger.

Det kan det synges mellom tekstlesningene. Skriftlesningen kan innledes med:

L: La oss høre Guds ord fra ...

Lesningen kan avsluttes med:

L: Slik lyder Herrens ord.

2.2 Trosbekjennelse

Trosbekjennelsen er forsamlingens/menighetens respons på Guds ord. Leddet kan plasseres mellom skriftlesningen og talen, eller etter talen. Plasseres trosbekjennelsen etter talen, kommer bekjennelseskarakteren av responsen på Guds ord tydeligst fram. Ved dåp hører trosbekjennelsen hjemme sammen dåpen. Da hører også forsakelsen med.

Den apostoliske trosbekjennelse er mest brukt i Norge, mens Den nikenske brukes av flest kirkesamfunn. Forsamlingene/menighetene oppfordres til å variere og bruke begge. Alternativt kan en bruke en bibeltekst, for eksempel Kristushymnen i Fil 2,6–11 eller en trinitarisk sang. Normalt står forsamlingen/menigheten mens en bekjenner troen.

L: La oss reise oss og bekjenne vår hellige tro:

A: Enten den apostoliske bekjennelsen:

A: Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne sønn, vår Herre, som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, fór ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, fór opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Amen

B: Eller den nikenske trosbekjennelsen B:

A: Vi tror på én Gud, den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig.

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud, født, ikke skapt, av samme vesen som Faderen. Ved ham er alt blitt skapt. For oss mennesker og til vår frelse steg han ned fra himmelen, og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria ble han menneske av kjøtt og blod. Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus, led og ble begravet, oppstod den tredje dag etter Skriftene og fór opp til himmelen, sitter ved Faderens høyre hånd, skal komme igjen i herlighet for å dømme levende og døde, og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd, som er Herre og gjør levende, som utgår fra Faderen og Sønnen, tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen, og som har talt gjennom profetene.

Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.

Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse
og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden.
Amen

2.3 Tale

Talen skal være forkynnelse av Guds ord. Taleleddet kan innledes med en sang før talen og avsluttes med en sang eller et musikkstykke etter talen.

3.0 Respons

Denne delen er forsamlingens/menighetens respons på Guds nåde. Den inkluderer forsamlingens/menighetens felles bønn til Gud for Guds folk og verden. Kunngjøringene kan gjerne plasseres her og dermed bli gjenstand for forsamlingens forbønn. Takoffer hører også med under denne delen av gudstjenesten. Forsamlingens/menighetens responsdel innledes med trosbekjennelsen hvis den ikke er brukt tidligere i gudstjenesten. Etter trosbekjennelsen kan det gis rom for frie vitnesbyrd dersom leder finner det passende. Leder kan eventuelt i planleggingen av gudstjenesten spørre en eller to om de kan bidra med et vitnesbyrd. Dersom det er nattverd, kan frie vitnesbyrd plasseres etter nattverden.

3.1 Misjonsinformasjon

Misjonsinformasjon knytter gudstjenesten sammen med forsamlingens/menighetens øvrige tjenester. Disse tjenestene er bønneemner for gudstjenestefellesskapet.

Misjonsinformasjonen bør være et sentralt ledd i et misjonsfellesskaps gudstjeneste, og kan alternativt plasseres tidligere i gudstjenesten slik at også søndagsskoledeltagere får være til stede. Den kan alternativt plasseres etter «Lovprisning» eller «Dåp».

3.2 Kunngjøring

Kunngjøringene bør være korte og godt forberedt. De kan alternativt plasseres før «Velsignelsen» under «Sendelse».

3.3 Takoffer

Under takoffer kan det være rom for musikk eller fellessang. Det er også mulig å kombinere kollekt med en misjonsfilm. Etter offeret kan lederen be en kort bønn, fri eller fast formulert.

For eksempel:

L: Gud, vår skaper, din er jorden og alt som fyller den.

Alt vi eier tilhører deg. Velsigne de gaver som er gitt, så de blir til gagn for ditt folk og for vår neste.

Amen

Takkebønnen kan eventuelt inkluderes i forbønnen i neste ledd.

3.4 Forbønn

Forbønnen er forsamlingens/menighetens felles forbønn til Gud. Leddet kan formuleres som en fri bønn, men det er nyttig å ha noen hovedpunkter som forbønnen skal inkludere. Forbønnen er et av de leddene der en kan involvere både barn og voksne.

Forsamlingens/Menighetens forbønn kan for eksempel struktureres slik:

- Innledende takk
- Bønn for forsamlingen/menigheten

- Bønn for misjon og kirker
- Bønn for våre utsendinger internasjonalt, alle som forkynner Guds ord, og for NLMs arbeid i vårt land.
- Bønn for forfulgte kristne
- Bønn for lokalsamfunn, land, folk og styresmakter
- Bønn for verden
- Stille bønn

Forbønnen kan også inkludere «minnelse» av dem som nylig har gått bort, og bønn for sørgende.

Når det ikke er dåp eller nattverd avsluttes forsamlingens/menighetens forbønn med «Vår Far».

Forbønnen kan alternativt flyttes til etter nattverden slik at eventuelle bønneemner fra delestunden kan inkluderes i forbønnen. På gudstjenester med nattverd eller barnedåp avsluttes forbønnen uten med «Vår Far».

L: La oss be Herrens bønn:

Vår Far i himmelen!
 La navnet ditt helliges.
 La riket ditt komme.
 La viljen din skje på jorden
 slik som i himmelen.
 Gi oss i dag vårt daglige brød,
 og tilgi oss vår skyld,

slik også vi tilgir våre skyldnere.
 Og la oss ikke komme i fristelse,
 men frels oss fra det onde.
 For riket er ditt
 og makten og æren i evighet.
 Amen

[Når det ikke er nattverd, kan en gå rett til Sendelse](#)

4.0 Nattverd

Nattverden er et nådemiddel. Det betyr at Gud i dette måltidet møter oss med sin frelse. Nattverden er også et sakrament. Det betyr at måltidet er innstiftet av Jesus, og at Gud gjennom synlige midler gir oss sin usynlige nåde. Vi mottar Jesu legeme og blod under skikkelse av brød og vin. Nattverden er et minnemåltid om Jesus, et fellesskapsmåltid av troende. Den er også et måltid som peker frem mot det fullkomne fellesskapet av Guds folk i hans evige rike.

Nattverdsamlingen bør ledes av en som tilhører forsamlingens åndelige lederskap.

Til vin anbefales alkoholfri nattverdvin. Som brød kan det enten brukes oblater eller annet usyret brød. Vi anbefaler normalt ikke intinksjon (brødet dyppes i vinen) som ordning.

Nattverd kan organiseres på forskjellige måter. Det er vanlig at deltakerne kommer fram og tar imot elementene. En nattverdsang eller salme vil i de fleste tilfeller være naturlig som innledning til nattverden. I NLM har nattverden historisk ofte blitt delt ut i stolrekkene hvor den ene sender brød og vin videre til den neste, da gjerne i egne nattverdsamlinger. Formen forutsetter at den som leder kjenner forsamlingen og tilpasser innledningen slik at ikke alle må ta imot nattverd.

Ved innbydelse til nattverd må det positivt understrekes at måltidet normalt er for døpte som tror på Jesus som sin frelser og ønsker å være hans disipler. Barna er velkommen til å delta.

Foreldre/foresatte må vurdere om de vil ta dem med. Barna må ikke presses til å delta. Alternativt kan de motta velsignelsen. Den som leder nattverden, må hver gang vurdere hvor mye av dette som bør understrekes for forsamlingen før en ber den innledende bønnen.

4.1 Innledende takk og lovprisning

Denne innledende takk og lovsang inneholder tre elementer:

- 1. Takk og lovprisning til Gud for frelsen i Kristus.*
- 2. Gud prises hellig, Kristus velsignes.*
- 3. Bønn til Gud om hjelp til å ta imot nattverden med ydmyke og ærlige hjerter.*

Disse leddene har hørt med til nattverden i hele kirkens historie og bør være med. Takk og lovprisningsbønnen kan utformes fritt, eller en kan bruke følgende formulering.

L: La oss takke og be:

Vi takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som du sendte til frelse for verden. Sammen med ditt folk i himmelen og på jorden lovpriser vi ditt hellige navn:

Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet.

Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn.

Herre, hjelp oss som kommer for å motta ditt legeme og blod, å ta del i dette hellige måltid med ydmyke og ærlige hjerter.

A: Amen!

4.2 Innstiftelsesord

I innstiftelsesordene er prinsippet at å ta med alt som sies i de fire utgavene av fortellingen i Bibelen, hentet fra 1 Kor 11,23–25 / Matt 26,26–28 / Mark 14,22–24 / Luk 22,19–20. Det er kjernepunktene i innstiftelsesordene som gjør nattverden til nattverd og kan derfor ikke utelates.

L: I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det gav disiplene og sa: "Ta imot og spis. Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg!" På samme måte tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: "Drikk alle av det. Dette begeret er den nye pakt i mitt blod som blir utøst for dere så syndene blir tilgitt. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!"

Alternativt kan innstiftelsesordene i 1 Kor 11,23–25 brukes.

4.3 Herrens bønn

Vår Far har funksjoner som gjør bønnen meningsfull som forberedelsesbønn til nattverden:

1. *Den er borbønn: «Gi oss i dag vårt daglige brød».*
2. *Den er bekjennelse av synder (botsdelen): «Tilgi oss vår skyld».*
3. *Den er selvprøvelse: «slik også vi tilgir våre skyldnere.»*

Bønnen er blitt brukt i nattverden i alle de store tradisjonene helt fra oldkirkens tid. I gudstjenester med nattverd, sløyfes Vår Far under forbønnen og dåpen.

L: La oss be Herrens bønn:

A: Vår Far i himmelen! La navnet ditt helliges. La riket ditt komme. La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød, og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere. Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde. For riket er ditt og makten og æren i evighet. Amen

«Vår Far» bør fortrinnsvis brukes under nattverden og sløyfes da under forbønnen eller dåpen.

I stedet for de formulerte versjonene kan leder be en fri forberedelsesbønn.

4.4 Nattverdsmåltidet

Innbydelse til nattverden:

L: Kom, det er ferdig.

Eller:

L: Kom i tro og tillit for alt er gjort ferdig / gjort i stand, eller lignende ord.

Alternative tekster er Matt 11,28 og Joh 6,35.

Det kan gjerne synges under utdelingen, for eksempel «Du Guds lam», Sangboken nr. 604.

L: Dette er Jesu kropp. Dette er Jesu blod.

Eller:

L: Jesu kropp, gitt for deg. Jesu blod, utøst for deg.

4.5. Tilsigelse etter nattverdsmåltidet

En kan velge om en vil inkludere en tilsigelse om hva nattverd gjestene har mottatt i nattverden. En slik tilsigelse kan leder formulere selv, eller følgende formulering kan brukes:

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sin hellige kropp og sitt hellige blod som han gav til soning for alle våre synder. Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv. Fred være med dere!

4.6. Takkebønn for nattverden

L: La oss takke og be:

Vi takker deg, himmelske Far, for dine velsignede gaver. Vi ber at du ved disse gaver vil bevare oss i troen på deg, forene oss i din kjærlighet og stadfeste i oss håpet om det evige liv, for din Sønns, Jesu Kristi, vår Herres skyld. Amen

Takk for nattverden bør alltid være med, men lederen kan formulere den med egne ord.

4.7 Vitnesbyrd

Her kan det gis rom for vitnesbyrd fra nattverd gjestene – hvis leder finner at det passer. Dette har vært, og er fremdeles, et viktig ledd i bedehusenes nattverdfeiring.

5.0 Sendelse

Etter gudstjenestens møte med Gud og forsamlingen/menigheten sendes den enkelte til verden som Jesu disippel under Guds velsignelse til tjeneste for Gud og nesten.

5.1 Velsignelsen

Velsignelsen kan fremsies i fellesskap, synges eller fremsies av den som leder gudstjenesten. Forsamlingen/menigheten står under velsignelsen.

L: La oss reise oss og ta imot velsignelsen:

Enten den Aronittiske:

L: Herren velsigne deg og bevare deg!
Herren la sitt ansikt lyse over deg og
være deg nådig! Herren løfte sitt ansikt
mot deg og gi deg fred!

4 Mos 6,24–26

Eller den apostoliske:

L: Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds
kjærlighet og Den hellige ånds samfunn
være med dere alle!

2 Kor 13,13

Hvis velsignelsen ikke synges, kan menigheten synge eller lytte til et musikkstykke før eller etter utsendelsen.

5.2 Utsendelse

Utsendelsesordene kan for eksempel være:

L: Gå i fred. Tjen Herren med glede!

Dåp

0.1 Dåp av barn

Dåpen innledes gjerne med en passende sang/salme.

0.1.1 Velkomsthilsen

L: Forsamlingen/menigheten gleder seg over å få ta imot ... (barnets/barnas fulle navn nevnes) ... til dåp. Vi er født med menneskeslektens synd og skyld. Ved troen og dåpen blir vi innlemmet i Guds folk. Vi blir Guds barn, tilgitt og gjenfødt til et nytt liv ved Den hellige ånd. I livet sammen med Gud og hans folk skal han/hun/de ved Den hellige ånds kraft vokse i tro, kjærlighet og lydighet mot Guds gode vilje.

0.1.2 Skriftlesning

L: La oss høre vår Herre Jesu Kristi befaling om den hellige dåp:

Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. (Matt 28,18–20)

La oss så høre hvordan Jesus tar imot barna og lukker opp Guds rike for dem:

De bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem, men disiplene viste dem bort. Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem. (Mark 10,13–16)

0.1.3 Forsakelsen og troen

L: La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen som vi døpes til:

Forsamlingen reiser seg og står under forsakelsen og troen.

A: Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen.

Jeg tror på Gud Fader, Den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, Som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, fór ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, fór opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Amen

Forsamlingen setter seg.

0.1.4 Dåpshandlingen

Vannet helles i døpefonten.

L: La oss be.

Barmhjertige Gud, du elsket verden så høyt at du gav din Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Takk at vi i tro og tillit til deg får døpe dette barnet/disse barna i Jesu Kristi navn. Bevar han/henne/dem under din omsorg i en sann tro til det evige livet. Amen.

Ett og ett barn bæres til døpefonten av foreldre og faddere.

L: Hva heter barnet?

Den som bærer barnet, sier barnets fornavn.

L: Vil dere at ... (navnet) ... skal døpes til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn, og oppdras i den kristne forsakelse og tro?

Dåpsfølget (foreldre/faddere) svarer: Ja.

L: Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn* til et vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.

**Korsets tegn tegnes fra panne til bryst, og deretter fra side til side.*

***Lederen øser tre ganger vann over barnets hode mens han sier:*

L: ... (Navnet) ... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til** Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Dåp ved neddykking skjer slik:

L: ... (Navnet) ... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Deretter dykkes barnet én gang ned i vannet.

Så legger L hånden på barnets hode og sier:

L: Herren velsigne deg og bevare deg!
 Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig!
 Herren løfte sitt ansikt mot deg og gi deg fred!
 Amen

L: Nå er ... (navnet) ... innlemmet i Guds folk. La oss ta vel imot ham/henne/dem i vår forsamling/menighet.

0.1.5 Lovprisning og bønn

L: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Deretter kan det eventuelt være en fri bønn bedt av lederen eller av en i dåpsfølget. Vår Far sløyfes under dåpen i gudstjenester med nattverd.

L: La oss be Herrens bønn:

A: Vår Far i himmelen!	slik også vi tilgir våre skyldnere.
La navnet ditt helliges.	Og la oss ikke komme i fristelse,
La riket ditt komme.	men frels oss fra det onde.
La viljen din skje på jorden	For riket er ditt
slik som i himmelen.	og makten og æren i evighet.
Gi oss i dag vårt daglige brød,	Amen
og tilgi oss vår skyld,	

0.1.6 Et hellig ansvar

L: Dere som i dag har båret dette barnet/disse barna (bruk gjerne navn) til Jesus, skal være vitner om at det/de er døpt til Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn.

Sammen med vår forsamling/menighet har dere del i et hellig ansvar. Dere skal be for ... (navnet) ... og lære ham/henne/dem selv å be og til å bruke Guds ord og å delta i Herrens nattverd. Dere skal vise omsorg for ... (navnet) ... og så langt dere kan, hjelpe ham/henne/dem til å leve og vokse i den kristne tro.

Fred være med dere!

Dåpshandlingen avsluttes med en salme.

Gudstjenesten forsetter med [2.0 Ordet](#)

0.2 Dåp av eldre barn, ungdom og voksne

0.2.1 Velkomsthilsen

L.: Forsamlingen gleder seg i dag over å få ta imot ... (dåpskandidatens/dåpskandidatenes fulle navn nevnes) ... til dåp. Vi er født med menneskeslektens synd og skyld. Men ved troen og dåpen blir vi Guds barn, får del i syndenes forlatelse, gjenfødes til et nytt liv ved Den hellige ånd og innlemmes i Guds folk. I livet sammen med Gud og hans folk skal han/hun/de ved Den hellige ånds kraft vokse i tro, kjærlighet og lydighet mot Guds gode vilje.

0.2.2 Skriftlesning

L: La oss høre vår Herre Jesu Kristi befaling om dåpen:

Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. (Matt 28,18–20)

0.2.3 Forsakelsen og troen

Henvendt til dåpskandidaten(e):

L: La oss sammen med ... (navnet) ... bekjenne forsakelsen og troen.

Forsamlingen reiser seg. Lederen og forsamling sammen med dåpskandidaten(e):

A: Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen.

Jeg tror på Gud Fader, Den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, Som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, fór ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, fór opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Amen

Forsamlingen setter seg.

0.2.4 Dåpshandlingen

Vannet blir helt opp i døpefonten.

L: La oss be.

Barmhjertige Gud, du elsket verden så høyt at du gav din Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Takk at vi i tro og tillit til deg får ta imot ... (navnet eller navnene) ... til dåpen i Jesu Kristi navn. Bevar ham/henne/dem under din omsorg i en sann tro til det evige livet. Amen.

Dåpskandidaten(e) kommer en og en fram til døpefonten.

L: Hva heter du?

L: ... (Navnet) ..., vil du bli døpt til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og leve i den kristne forsakelse og tro?

Den som døpes svarer ja.

L: Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til et vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.

Leder øser tre ganger vann over kandidatens hode og sier:

L: ... (Navnet) ... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn!

Dåp ved neddykking skjer slik:

L: ... (Navnet) ... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Deretter dykkes dåpskandidaten én gang ned i vannet.

Etter dåpshandlingen legger lederen hånden på dåpskandidatens hode og lyser velsignelsen:

L: Herren velsigne deg og bevare deg!

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig!

Herren løfte sitt ansikt mot deg og gi deg fred!

Amen

0.2.5 Lovprisning og bønn

L: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Deretter kan lederen eller den dømte be en fri bønn.

L: La oss be Herrens bønn:

A: Vår Far i himmelen!

La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden

slik som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld,

slik også vi tilgir våre skyldnere.

Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.

For riket er ditt

og makten og æren i evighet.

Amen

L: Alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død. Vi ble begravet med ham da vi ble døpt med denne dåpen til døden. Og som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv. (Rom 6,3b–4)

0.2.6 Et hellig ansvar

Lederen oppfordrer den/de dømte og forsamlingen til å leve i sin dåpspakt – lese Guds ord, gå trofast i forsamlingen/menigheten og delta i nattverden.

Dåpshandlingen avsluttes med en sang/salme.

Gudstjenesten forsetter med [2.0 Ordet](#)